

Sakspapir

SAKSGANG

Utvalg/Styre	Møtedato	Saksnr
Formannskapet	18.01.2022	007/22
Kommunestyret	15.02.2022	008/22

Veikart for Lofoten De Grønne Øyene 2030

Vedlegg:

Dok.dato	Tittel
11.01.2022	Veikart Lofoten De Grønne Øyene 2030

Dok.ID
1373041

Kommunedirektørens innstilling:

1. Kommunestyret i Moskenes kommune viser til vedlagte veikart for Lofoten De Grønne Øyene som er utviklet gjennom en omfattende samarbeids- og forankringsprosess, gjennomført i løpet av 2021. Veikartet konkretiserer målsetninger, premisser og virkemidler for å realisere strategien og visjonen.
2. Kommunestyret i Moskenes kommune vedtar Veikart – Lofoten De Grønne Øyene 2030.
3. Det gjennomføres en revidering av veikartet i 2004 og 2027, eventuelt ved behov om det skulle bli nødvendig.

18.01.2022 Formannskapet

Endring punkt 3 i innstillingen årstall rettes fra 2004 til 2024.

Innstillingen med endring enstemmig vedtatt.

FS- 007/22 Vedtak:

1. Kommunestyret i Moskenes kommune viser til vedlagte veikart for Lofoten De Grønne Øyene

som er utviklet gjennom en omfattende samarbeids- og forankringsprosess, gjennomført i løpet av 2021. Veikartet konkretiserer målsetninger, premisser og virkemidler for å realisere strategien og visjonen.

2. Kommunestyret i Moskenes kommune vedtar Veikart – Lofoten De Grønne Øyene 2030.

3. Det gjennomføres en revidering av veikartet i 2024 og 2027, eventuelt ved behov om det skulle bli nødvendig.

15.02.2022 Kommunestyret

Formannskapetets innstilling enstemmig vedtatt.

KS- 008/22 Vedtak:

1. Kommunestyret i Moskenes kommune viser til vedlagte veikart for Lofoten De Grønne Øyene

som er utviklet gjennom en omfattende samarbeids- og forankringsprosess, gjennomført i løpet av 2021. Veikartet konkretiserer målsetninger, premisser og virkemidler for å realisere strategien og visjonen.

2. Kommunestyret i Moskenes kommune vedtar Veikart – Lofoten De Grønne Øyene 2030.

3. Det gjennomføres en revidering av veikartet i 2024 og 2027, eventuelt ved behov om det skulle bli nødvendig.

Saksopplysninger:

Bakgrunn

Lofotens vekststrategi, «Lofoten De Grønne Øyene 2030. Vekststrategi for Lofoten», ble vedtatt av Lofotrådet 10.12.2020 (sak 40/2020), og deretter av kommunestyrene i alle 6 kommuner i Lofoten i januar-februar 2021.

Vekststrategiens visjon er: *«Framtidas Lofoten drives på fornybar energi, det er attraktivt å bo her og vi har et bærekraftig og livskraftig næringsliv. Vi vil bidra til å nå FNs klimamål».*

Vekststrategien Lofoten De Grønne Øyene 2030 etablerer Lofoten som en nasjonal pilot for regional samhandling og helhetlig nyskaping for grønn regional omstilling. Med samlet styrke og vilje til å gå foran og vise vei, bygges langsiktig grønn konkurransekraft og bærekraftig vekst i Lofoten. Lofotens ungdom; framtidens voksne, skal gis verktøy, arenaer og ansvar for å bygge og utvikle sin region for framtiden.

Lofoten har i dag en rekke utfordringer knyttet til bærekraftig forvaltning av naturressursene, vekst i reiselivet (pre-corona), slitasje i naturen, negativ befolkningsvekst, et behov for å utvikle helårslige arbeidsplasser og øke næringsutvikling og grønn konkurransekraft på veien mot et lavutslippssamfunn.

Dette var bakgrunnen for at en regional grønn vekststrategi for Lofoten ble utviklet og forankret i alle 6 Lofotkommuner.

Formålet er å bidra til at regionen bygger opp under FNs bærekraftsmål, stimulerer næringslivet til omstilling og grønn konkurransekraft og samtidig utvikler bærekraftige lokalsamfunn. Dette skal sikre et godt og livskraftig bosted for Lofotens innbyggere for framtiden.

Prosess

Veikartet for Lofoten De Grønne Øyene er utviklet gjennom en omfattende samarbeids- og forankringsprosess, gjennomført i løpet av 2021. Veikartet konkretiserer målsetninger, premisser og virkemidler for å realisere strategien og visjonen.

En styrende premiss for veikartet er at det skal gi muligheter og støtte opp under grønn omstilling og lokal grønn verdiskaping gjennom koordinert satsing og samarbeid. Det skal bygge ned barrierer og gjøre det enklere å velge grønt.

Den første grovskissen til veikart ble utarbeidet i samarbeid med nøkkelpersoner i kommuner og annen offentlig virksomhet, næringslivet og akademien. I løpet av 8 uker ble det gjennomført i alt 125 møter for utvikling av grovskisse veikart, herunder ukentlige digitale møter i arbeidsgrupper, et utvidet dialogmøte for hvert programområde med mer enn 100 deltakere i alt, samt arbeidsmøter i mindre grupper og forankringsmøter med ledelse og interessenter.

Resultatene fra arbeidet som ble gjort av arbeidsgruppene ble sammenfattet i en grovskisse til veikart. Denne ble vedtatt av Lofotrådet den 10.06.2021 på Røst, for videre utvikling, forankring og kommunal behandling.

Høsten 2021 ble det gjennomført en innspills- og forankringsprosess i regionen. Alle seks kommunestyrer i Lofotkommunene ble i løpet av september-oktober gitt en orientering om innholdet og prosessen for utviklingen av grovskissen til veikart, med mulighet for å gi innspill underveis og i etterkant. Det ble deretter gjennomført en serie med dialogmøter med næringsliv og ungdom i regionen, for ytterligere innspill og medvirkning.

Grovskissen til veikart ble videre utviklet basert på innspillene fra kommunestyrene, kommuneadministrasjonen, privat næringsliv og ungdommer i regionen.

Det har gjennomgående vært et betydelig engasjement rundt veikartet. Tilbakemeldingene tilsier at en har tillit til prosessen, og at veikartet svarer opp et ønske om å ha en konkret handlingsplan og målsetninger å jobbe sammen om, for at Lofoten skal ta en aktiv rolle i det grønne skiftet. Det er enighet om at det ligger et betydelig potensial i samspill for å nå krevende mål. Innspillsrundene og diskusjonene om veikartet har i hovedsak gitt en bekreftelse på at målbildet er tuftet på et solid fornuftsgrunnlag.

Innspillene har gitt viktige signaler til tema som burde løftes fram tydeligere, eksempelvis tematikk rundt arealforvaltning, naturmangfold og utvikling av undervisningsopplegg for kunnskapsbygging og ungdomsmedvirkning.

Dialogen har også tydeliggjort hva som i grovskissen fremstod som uklart eller kunne misforstås, og som burde revideres. De fleste spørsmål har en kunnet svare opp og

begrunne. Dette ga dessuten grunnlag for å sørge for at det ved etterfølgende dialogmøter med næringslivet ble invitert inn bransjespesifikk fagekspertise for å kunne svare opp spørsmålsstillinger direkte.

En del av utviklingen av veikartet har bestått i å tydeliggjøre forutsetninger som er lagt til grunn for målene. Det har også vært viktig å understreke at Lofoten De Grønne Øyene 2030 ikke forbyr, utestenger eller straffer de som *ikke vil* gå foran.

Vekststrategien og veikartet rigger for å løfte fram de som går foran og *vil* ta en aktiv rolle i grønn og bærekraftig omstilling.

Veikart for Lofoten De Grønne Øyene 2030

Veikartet for Lofoten De Grønne Øyene 2030 er regionens eget veikart. Det setter ambisiøse mål på bakgrunn av forståelsen om at måloppnåelse vil gi grønn konkurransekraft, bærekraftig utvikling og bidra til bo-lyst og bli-lyst i hele regionen. Det er en iboende del av strategien at Lofoten skal gå foran, for dermed å utløse offentlig støtte til gjennomføring. En grunnleggende forutsetning for å nå målene er samhandling, det være seg mellom kommuner, i offentlig-privat samarbeid og ikke minst; med det offentlige virkemiddelapparatet i ryggen.

Lofoten De Grønne Øyene 2030 er en nasjonal pilot for å realisere Lofoten som konkurransekraftig og attraktiv lavutslippsregion gjennom regional samhandling mellom kommuner, befolkning og privat næringsliv.

Lofoten De Grønne Øyene skal gå foran og vise vei gjennom:

- å realisere potensialet som ligger i samhandling.
- å være en katalysator og aktiv muliggjørere for de som ønsker å gå foran, prioritere og satse på grønn omstilling, verdiskaping, innovasjon og konkurransekraft.
- å bli et lavutslippssamfunn innen 2040.
- å være en plattform for aktiv ungdomsmedvirkning og engasjement, der framtidens voksne gis verktøy, arenaer og ansvar for å bygge og utvikle sin region for framtiden.
- å bygge opp under valg som styrker regionens klimarobusthet og reduserer Lofotens sårbarhet for klimaendringer.
- å ha en bærekraftig arealforvaltning av våre natur-, kultur-, og miljøressurser.
- å bygge en lokal forståelse for verdien av naturmangfold på land og under vann.
- å realisere nye løsninger for sirkulære verdikjeder gjennom samhandling mellom kommuner, på tvers av næringer og gjennom privat-offentlig samarbeid.
- å vise målbare og dokumenterte resultater *i ringvirkningene* av grønn omstilling, for å helhetlig vurdere hvordan utvikling av grønn konkurransekraft i næringsliv og offentlig virksomhet henger sammen med demografi og bosetting, regional kompetansebygging, rekruttering, grønn verdiskaping lokalt og regionalt og attraktivitet som bærekraftig reisedestinasjon

For å ytterligere konkretisere målbildet, er det utarbeidet mål og delmål for hvert av de 6 programområdene i Lofoten De Grønne Øyene 2030. Målene er en helhetlig sammensetning av kvantitative og kvalitative mål, samt med enkelte tidfestede milepæler.

Målene som er satt, både overordnet og per programområde, er utarbeidet for å bygge opp om bærekraft, grønn vekst og nasjonale målsetninger, hele tiden med Lofoten i fokus. Følgelig er veikartet unikt og tilpasset våre verdier og forutsetninger, samtidig som det har overføringsverdi til andre regioner.

Veien videre

Etter behandling og tilslutning fra de seks kommunestyrene i Lofoten i januar-februar 2022 vil De Grønne Øyene gå videre med utvikling av tiltaksplaner og iverksetting. Et slikt eksempel på tiltaksplan er kommunenes klimabudsjetter, hvilket flere av kommunene allerede har på plass. Det er satt mål om at alle seks Lofotkommuner skal ha klimabudsjetter forankret innen 2023 (se Delmål 1.2.1 i veikartet). Det er gitt en rekke innspill til tiltak gjennom prosessen som har pågått i 2021. Disse gir et grunnlag som det vil bygges videre på framover.

Betydningen av god og aktiv kommunikasjon har blitt bekreftet gjennom veikart-prosessen, og vil fortsette å være en prioritet framover. Det vil også tas aktive initiativ til arenaer for samhandling. Gjennom tverrsektoriell kompetansebygging og utvikling av prosjektidéer vil en jobbe for å ta Lofoten mot et lavutslippssamfunn og en mer bærekraftig forvaltning av regionens natur til nytte for næringsliv, lokalsamfunn og besøkende.

Det offentlige virkemiddelapparatet er innrettet for å yte risikoavlastning og støtte offentlige og private aktører som går foran i en ønsket retning som anses som hensiktsmessig for å utvikle Norge i en bærekraftig og konkurransekraftig retning. Det jobbes allerede aktivt i offentlig og privat næringsliv med innhenting av offentlige midler for realisering av prosjekter. Arbeidet med å øke søkerkompetansen, utvikle helhetlige prosjektidéer og hente ut offentlig støtte for å kunne gå opp sporet sammen vil ha høy prioritet framover.

Veikartet skal være en dynamisk handlingsplan som rulleres i løpet av gjennomføringsperioden. Ved rullering bør det tas avsjekk mot resultater og oppnådd utvikling, samtidig som veikartet videreutvikles i takt med endringer i prioriteringer, muligheter og forutsetninger lokalt, regionalt og nasjonalt. Det foreslås oppdatering av veikartet minimum to ganger på vei mot 2030 (eksempelvis i 2024 og 2027) eventuelt ved behov.

Steinar Sæterdal
Kommunedirektør